

ლიზა ბათიაშვილი – ვიოლინო
მარკ-ანდრე ჰამელინი – ფორტეპიანო
შუმანის კვარტეტი
ერიკ შუმანი – ვიოლინო
კენ შუმანი – ვიოლინო
მეთიუ მაკდაუელი – ალტი
მარკ შუმანი – ჩელო

ლუდვიგ ვან ბეთჰოვენი (1770–1827)
სონატა ვიოლინოსა და ფორტეპიანოსთვის No. 3 მი
ბემოლ მაჟორი, თხზ. 12 No. 3
Allegro con spirito
Adagio con molta espressione
Rondo. Allegro molto

ერნესტ შოსონი (1855–1899)
კონცერტი ვიოლინოს, ფორტეპიანოსა და სიმებიანი
კვარტეტისთვის, თხზ. 21
Décidé
Sicilienne: Pas vite
Grave
Très animé

Lisa Batiashvili – Violin
Marc-André Hamelin – Piano
Schumann Quartet
Erik Schumann – Violin
Ken Schumann – Violin
Matthew McDowell – Viola
Mark Schumann – Cello

Ludwig van Beethoven (1770–1827)
Sonata for Violin and Piano No. 3 in E-flat Major, Op. 12 No. 3
Allegro con spirito
Adagio con molta espressione
Rondo. Allegro molto

Ernest Chausson (1855–1899)
Concert for Violin, Piano, and String Quartet, Op. 21
Décidé
Sicilienne: Pas vite
Grave
Très animé

პროგრამის შესახებ
ტექსტის ავტორი ნინო ჟვანია

ლუდვიგ ვან ბეთჰოვენი – სონატა ვიოლინოსა და
ფორტეპიანოსთვის No. 3 მი ბემოლ მაჟორი, თხზ. 12 No. 3

ბეთჰოვენმა თხზ. 12-ის სამი სონატა 1797–1798 წლებში
შექმნა; ისინი 1799 წლის დასაწყისში გამოიცა და
ანტონიო სალიერის მიეძღვნა. ხშირად ვარაუდობდნენ,
რომ ეს მიძღვნა ბეთჰოვენის მიერ სალიერისთან
გავლილი ვოკალური კომპოზიციის გაკვეთილების
მადლიერების გამოხატულება იყო, თუმცა ბეთჰოვენის
სახლ-მუზეუმის კვლევის მიხედვით, ეს გაკვეთილები,
სავარაუდოდ, სონატების გამოცემის შემდეგ დაიწყო.
უფრო დამაჯერებელია, რომ ახალგაზრდა
კომპოზიტორს ვენის მუსიკალურ ცხოვრებაში
ერთ-ერთი ყველაზე გავლენიანი ფიგურის
კეთილგანწყობის მოპოვება სურდა. მესამე სონატა ამ
ციკლის უკანასკნელი ნაწარმოებია.

ერნესტ შოსონი – კონცერტი ვიოლინოს,
ფორტეპიანოსა და სიმებიანი კვარტეტისთვის, თხზ. 21
შოსონი ამ უჩვეულო შემადგენლობის ნაწარმოებზე
1889–1891 წლებში მუშაობდა და იგი თავის მეგობარს,
ბელგიელ ვირტუოზ მევიოლინეს, ეჟენ იზაის მიუძღვნა.
შოსონმა ნაწარმოებს შეგნებულად უწოდა „კონცერტი“
და არა „კონჩერტო“ — სახელწოდება, რომელიც ძველ
ფრანგულ საანსამბლო ტრადიციას ეხმიანება და, ამავე
დროს, ვიოლინოს, ფორტეპიანოსა და სიმებიანი
კვარტეტის უჩვეულო შემადგენლობასაც შეესაბამება.
ნაწარმოები 1892 წელს ბრიუსელში პირველად
შესრულდა, იზაის მონაწილეობით. პრემიერის შემდეგ
შოსონმა დღიურში აღიარა, რომ ასეთი წარმატება
მანამდე არასოდეს ჰქონია; წერდა, რომ თავს
„მსუბუქად და ბედნიერად“ გრძნობდა და ამ მიღებამ
შემდგომი მუშაობისთვის ახალი თავდაჯერება მისცა.
კომპოზიტორისთვის, რომელიც საკუთარ
შესაძლებლობებში ხშირად ეჭვობდა, ეს სადამო
განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი აღმოჩნდა.

ამ დროს საქართველოში...
1798 წელი, როდესაც ბეთჰოვენი თხზ. 12-ის სონატებზე
მუშაობას ასრულებდა, საქართველოს ისტორიაშიც
გარდამტეხი აღმოჩნდა. 11 იანვარს თელავში
გარდაიცვალა ქართლ-კახეთის მეფე ერეკლე II,
რომლის ხანგრძლივი მეფობა აღმოსავლეთ
საქართველოს პოლიტიკური გაერთიანებისა და
ევროპული ორიენტაციის მცდელობებთან იყო
დაკავშირებული. მეფე მოგვიანებით მცხეთაში,
სვეტიცხოვლის ტაძარში დაკრძალეს. მხოლოდ სამი
წლის შემდეგ, 1801-ში, ქართლ-კახეთის სამეფო
რუსეთის იმპერიამ გააუქმა. ამგვარად, ბეთჰოვენის
ადრეული ვენური სონატების შექმნის წლები
საქართველოსთვის მთელი ისტორიული ეპოქის
დასასრულსაც დაემთხვა.

Programme Notes
Notes by Nino Jvania

Ludwig van Beethoven – Sonata for Violin and Piano No. 3
in E-flat Major, Op. 12 No. 3
Beethoven composed the three Op. 12 sonatas in 1797–98;
they appeared in print early in 1799 and were dedicated to
Antonio Salieri. It was long assumed that the dedication
expressed Beethoven’s gratitude for lessons in vocal
composition, but research by the Beethoven-Haus
suggests that those lessons probably began only after the
sonatas had been published. It is more likely that the
young composer hoped to attract the attention and
goodwill of one of the most influential figures in Viennese
musical life. The E-flat-major Sonata is the third and final
work of the set.

Ernest Chausson – Concert for Violin, Piano, and String
Quartet, Op. 21
Chausson worked on this unusually scored piece between
1889 and 1891 and dedicated it to his friend, the Belgian
violin virtuoso Eugène Ysaÿe. Chausson deliberately called
the work a Concert rather than a Concerto, a title that
recalls an older French tradition of ensemble music and
also reflects its unusual conception for violin, piano and
string quartet. The Concert was first performed in Brussels
in 1892 with Ysaÿe taking part. After the premiere,
Chausson admitted in his diary that he had never before
experienced such a success; he wrote that he felt 'light and
joyful' and that the reception had given him new
confidence to continue working. For a composer often
troubled by self-doubt, the evening became an unusually
personal triumph.

Meanwhile in Georgia...
The year 1798, when Beethoven was completing the Op. 12
sonatas, was also a turning point in Georgian history. On
11 January, Erekle II, King of Kartli-Kakheti, died in Telavi.
His long reign had been closely associated with the
political unification of eastern Georgia and with repeated
efforts to secure the country’s future through closer ties
with Europe. News of his death drew people to Telavi from
across the kingdom; his body was later taken to Mtskheta
and buried in Svetitskhoveli Cathedral. Only three years
later, in 1801, the Kingdom of Kartli-Kakheti was abolished
by the Russian Empire. Thus, the years of Beethoven’s
early Viennese violin sonatas coincided in Georgia with the
close of an entire historical era.

8TH EDITION

TSINANDALI
FESTIVAL

3-13 SEPTEMBER . 2026